

ACC. N:R **M. 9942**: 1-26.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: *Skåne*
Härad: *Vemmenhög*
Socken:
Uppteckningsår: *1946*
Upptecknat av: *Ellida Olsson*
Adress: *nr. 5, Lönstorp, Skurup*
Berättat av:
Född år *1889* i *Skurup*

*Om tobak, dess odling, behandling och
användning.
Beräkningar.*

*s. 1-24.
s. 25-26*

L. F. 27.

Skriv endast på denna sida!

1.
Svar å frågestår nr 24 Om Tobak, dess odling,
betraktning och användning.

1. Det är mycket sällan som lärar sig på Tobaks-
odling just här men något Tobak har man såklart i äldre
tid odlat som till exempel men det har för länge sedan gått
tillbaka.

2. Tobaksodling i liten skala för eget bruk har som nämnt
före bedrivits men när man börjat dämola är okänt. Det
saknar att de gamla visste att ge ett känt samtal i
när man under sina världsliga Tobaksodling försökte
sig på någon odling o inte kunde få någon avkastning på sin
Tobak så att den blev att likna den köpta. En gammal man
sade då: "Tobaken blir ena duell till röja för när den har växt
i vithet, för då bli Tobaksblan under yttan på stolen
där kringas rätt o spant. Där fide blir rätta o fisa på den
i kalla den hönken (hörn) o de va de där skalle till om där
ska bli varm mag i den, kanske bara då om den när gång
och har ju inte kringarna med middagens avbeh, för sudd de

jo stöddet u m. rock"

Tobaksfabrikerna i Stöden, här Uftad i skatmen drog tyd-
ligt för sig odlingen till sig & man köpte till en stor
än hade besvär med den. Det var nog mest m. folk
som bedes någon hemmavodling i Tappan intill husen
I Stöden bedes odling för fabrikerna. Namnet To-
bakskejdla finns ju ännu kvar i Uftad, det skall ha
varit ett inägnat stycke med tobaksodling
tobaker måste ha stycke för bläster annars bläster de
bröckliga bladen under, jordm. måste också vara av
särskild beskaffenhet om det skulle bli något med odlingen
3. Vid Dybeck Jans vid rehuset på en ganska omfattande
odling, tilliggen kontraktsodling. Där Jans en lämplig
jordm., varit mycket i väntat stycke låge bakom park
i höga vid somt köcker. Jorden, som var mycket lös, be-
reddes nog som för annan sådd & jag tror man vet inte säkert
att den gjordes också ickligt med kompostgödsel. Men först be-
handlades för sådden det jag ej, men man sade att plan-
terna

desse upp ö sattes som kätplanter. Allt arbete med Tobaken utfördes av barn & kvinnor i släktfamiljerna under uppsikt av kvinnligt folk, endast inhägningen i ladorna sköttes av kullar. Det var många barn i byarna som uppväxte med Tobaksodlingen & skörden. När jorden var lagom upprämd sattes plantorna, troligen i dill, med jämna jämna stora mellanrum såväl mellan raderna & mellan plantorna i raden. På kupade barn & kvinnor plantorna när de växt sådana högt att de berörde jordens strid, kanske flera gånger, man kunde den kupa tobak. Tobaken växte mycket fort i den vassa fridiga jorden.

5. På toppen av barnen plantorna & brödde den tjura skott & rot skott, allt sköttes rationellt. Man tjura tobaken.

6. När jag besökte denna tobaksodling var man i jänt med att skrida blodet, den hade då näst sin fulla utveckling. "Bulbjana", de höga vallarna som kupats upp i ena plantorna som de överallade med för den omtviga träderna jelfie blod. Det var "Tjura blod" sedan det, de med blodet

4.
som händes igen av det stora folket där. att de hade fika
med till som de anordnade på den saknade De kastades
alla undan strax vid ständen då de saknade arm & där
för var tvärlös, det var också ett stort tjurar.

2. På ing man undan för undan mycket försiktigt de med
bloden & redan undan för undan. De skulle bäras försiktigt
till den plats intill där några äldre tog emot dem & trödde
dem på exakt lika långa bäddar, alla lika långt från basen
sidans raka bäddar fanns att tillgå: obegränsad mängd.
Det var ett yttre noggrant arbete detta uppträdande då bla-
den på inga villen gick in i varandra, de på de fläc-
kar & blevo mindre värda. Ungefär lika antal trädde på var
bädd. På fördes bäddarna med bladen till tröddas, en
str byggd med specialbyggda bräddväggar där bräder-
na gavs någon rimligt anordning kunde tröddas på kant
så luftan gick rätt tillhanda från alla håll. Där var landgän-
gen lagade & till anbringade för bäddarna i flera våningar
så att man kunde klänga upp ströarna ända upp i toppen

8. så fortsatte man så till man kunde utgå till bladen
kom att nå vandra till hela ladan bestred av bara Tr-
balsblad från ovan ända ned. Det var till denna
uppkomst man hade haft till hjälp.

Om en bestämd tid för vinden kommer jag g., det
var såsom när väder vänta den utveckling den skulle
o det kunde vara på enstund o väderlek, men det var en
väldigt snabb utveckling.

För dags nog en plant som på utveckla sig frith. ai-
minstone gjorde man så vid kunnat odling

8. När bladen trötta, mörkades de o packades omsorgs-
fullt så att de inte behövs eller skadades, även det arbete
för barn, o så skickades de till fabriken.

Denna tobaksodling pågick inte många år därefter i
det var omkring år 1905 jag var där.

9. Fabriken i Ystad i Skåne var de man här mest
kunde till o det rörde sig också denna rits yngre kulan
ibland för arbete men den arbetet där gick till år mig

alldeles obekant. Ystads-mäcket "Ärligt och Gott" sågsade
mycket av rökan när redan Tobaksmonopolet gjort
slut på tillverkningen o. mäcket, men var rent av för-
gad däröver. Arbetarna på fabriken som var från
landsbygden ville nog gärna bräva när de talade
om sitt arbete vid besök i hemorten, så var det med alla
sådana arbetare o. varken Trol Hjensen eller hans son
cigarmagaren Gyllenbjelm skalk de varit några
elitäre personer utan kända av folket i orten. Gjenn
sådana personer kom talat att man lög i samstenen o.
publade blader när man skulle cigarett m. fl. o. lylike
uppgifter som man hade sig med att stå i den obekanta.
Sådana kvinnor berättades om också o. bod vid fab-
riken, arbetarna skint o. överdru, spottning o. mutti-
ga jättar m. m. påstod i Trödes delvis.
När någon vid besök hos handlar den vid slutet av 1800-talet
o. däröver begärts med en cigarett o. ringelt slag där
Täckbladet fladdrade vid sidan om när man tånt på

8 som smekade rimpel Tobak brukade man kalla kår-
fullt säga att man fått sig en "smeklovare" - en svensk ci-
gan av inhemsk Tobak. Det behöves inte vara så men den
svenska Tobaken hade inte bättre anseende.

En affärsman kunde få så pass rykte för sin vana att
bjuda kunder på dåliga cigarett att man gav en dålig
eigar namn efter denna anläggning. Det fanns för den gå-
dliga cigaren var en N.-are. Det sedes också att affärsman,
som då alltid brukade bjuda åtminstone en betalande kund
eigar, hade olika lådan i sin pulpet, den med de dåliga
stod ytterst. Kom så en enklare kund dergo pulpetlådan ut
så mycket att den rimla lådan kom fram, var det en mera
ansedd kund dergo lådan helt ut i de fina kom fram. Men
sade också att den mera förslagne kunden kunde stäcka in
händerna i sin eigar i den inre lådan, men visste inte
det stod till, i teg visst inte därmed.

10. Man använde både Tuggtobak, isktobak o mms. Omvä-
ligt att se flera vilket som användes mest då den ene fördrag

ACC. NR M. 9942:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

det ene slaget, den andre ett annat ö var i en bänk på nitt
mer äldre män s.s. undantagsgubbar ö bröder rökte mer
pipa i min barndom ö di ofta en katolisk sådan med synligt
brund

11. Hur man spann ö såsade tugg tobaken. Bussen känner jag
ej till, man tog sin boss av "Vegetabil" (flätad) Svita
(vinden) i Naturack (naturliga blod) allt efter som man smut
sig ö tvätt kallt fast därvid
12. Ej heller behandlingen av röktobaken känner jag till.
Man köpte sin röje - den jurettobak frikostad i kändiser, vanli-
gen med Ysteds "Älrigt ö gott" märke på men också ibland
Halmir - Tobak, enligt en uppgift fanns även den "Älrigt ö gott"
13. Hur man tillvoksoel musttobaken är mig naturligtvis lika
obekant men det var inte den bästa Tobaken som användes
till rums ö den behandlades ö smaksattes mycket olika vid
olika fabriker det är säkert jag minns från min barndom att
min far föredrog det vita starka "Kallskannas mustet" / 15
sin hana medan grannen använde det mildare ljusa "Limglöd"

ACC. N:R M. 9942:9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

för vi. De lilla stytet på var vi int men ändå togo de upp
dossorna i tjöden varandra när kallet de möttes, det var red att
göra så. Ta upp doosan medan man kallasade, slå ett slag på den
öppna liden, bjuda i tjäta ta en pris, så var man jundig att tjäta
nunnat, "stället folk" lade de sällan nunnat. nunnan men
nunnan det var så mycket vanligare, när en det träd, man ser
sällan en nunnare men så många fler "nunnbänk-svin" som
man för när det var nunnare att tugga. nunn bakkade den To-
baksuggan det kan nog varit rätt lika. Tölen i gatan.

Handlarna fingo nunnat packat, små tråkningar o nunn-
batteringen hade sin plats på allen under disken, den kunde tas
upp eller visas på när handlaren ville bjuda en pris på kunden
när det var vanligt, man nunn de direkt var batteringen.

Somliga köpte nunn, fyrkantiga nunn flaskor o när man
fick en sådan nunnflaska med vid kals lade man det nunn
man redan köpte, om det var för före it gången eller 1/2 kg o
så ställ nunnflaskan på någon ej för tom vink plats gärne
på golvet men på beständ plats är efter är, den höll den sig jämt.

14. Oboant

15. Under 1800 talets senare del användes flera olika typer av
rökpipor, dock (i nog endast nort stater) minst nuggen.
Piporna var av trä, de finaste med silver- (= nik) eller
ny silver- (= niojnick) bestag, stäm i rindare med ren eller rindare
långt rök, lång pipor av trä med träskäp, tillverkade av
"pörsvarvare", rök, olika länga pipor med träskäp i lund
av pörsin, kulört den med olika målade motiv, kvinnans huvud,
djur, jakt den landskapsbilder. Bland de vanligaste pipor
som man i regel dag äldre iibittra rökare använde vid sta-
tet av 1800 talet i nog långt dänfrut, de tobakarna var så bil-
lig att manna kunde komma sig att fylla de stora dji-
va rökpiporna, var en typ som man skänksamt kallade
för "ärsked" de de förhållande en viss likhet med ett viltvild
med sitt kränkta beth i upprättade huvud. Det djupa viltvildet
var oftast av lund, ibland av trä, i försett med lock att fylla
upp i rå igen, glänke beth skäp av trä som rökarna ständigt
höll om med ena handen. Dessa pipor var ett verktyg i rökarens

ACC. N:R M. 9942: 11.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

lång o' kort pipa men ett par st. Tobak som det är i våra dagar hade
nog inte råddet att fylla en sådan pipa mer än ett par gånger.
Och de gamla rökare som ville rökta smuliga, som brö-
den ej endast ständs person, riktig långpipa, som någon av
de yngre i familjen hade i uppdrag att stäpa åt dem.

När ynglingen var konfirmerad kunde han låsa sig ut
röke, vilket om det röktes i hans familj. Någon bestämd tid
då han fick sin första pipa har jag ej hört om.

Det var mest de som ej behövde delta i arbetet ute som rökte
jämt, andra på lediga stunder, ofta då med en buss under
arbetet, o' smuliga endast på balken o' när det var fint eller för
att få bättre lukt i stugan. ^{Ena} ~~Ena~~ en röj far så här kan komma
ti lukt till gott. Det fanns en tid, vid slutet av 1800-talet,
då det t. o. m. förekom att man bjöd cigare o' det röktes i
"listassen" när man var på väg med ett litet till kyrkogården
för begraving, det ansågs fint o' storslutt men varade inte långt.
Det enkla folket rökte sig mest till rums o' tuggtobaken.
Vardagsrök o' rökte endast till "kross" (= i de långlediga tuggfyllen).

ACC. N:R M. 9942:12.

12
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Yngre brinner isåte pipor här, det stude i så färdigare sena m-
dantager. När det kom framman till bruderna bjöds de
på pipor. På piphängarna i kammaren hängde piporna
flera eller sju, på somliga ställen många olika av olika mate-
rial o' utfrående men alla med nypliga kunnad, länge i malare
och tjocka i breda. Ljoshvitspiporna var man stolt över o' de
kunde vara en måttstock för kunnets anseende o' bruket.
Man kunde så länge se mestadels framman pipan med
allra, man hade olika ställen där man störde den, på by-
baken, på ena läret eller på sken. Min gamla kan tala
om en skogskärlare på 1840-talet som var av friliga polsk
härkomst men som varit med i dansk-tyska kriget i kamrat
på Skarby länns gods genom en tjänst här under kriget gjort
färd som var även dansk medborgare o' också var med
som man som isåte alltid hade elden i pipan en ask
med eldstål i färdig där kan man se eld för att tända o' släcka
den genom att slå i den i asken. Det var den enda
och sista tända pipan på detta sätt.

ACC. N:R M. 9942:13.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Pipitobaker förmedlar i Tobakschatulle av olika utseende mest lyrikantiga av trä, oftast polerade i med inlägg av ben i andra träslag i med lock att falla upp i en liten lida med träs. På fanns det chatulle av porlän eller gips massa i färdig i olika ofta skåpstramma undellen såsom tygliga gubbar med hatt att cykla av, de vore målade i "naturliga" färger som om han tobak på sig hade den i Tobakspungen, en påse av skinn.

12. Vanligast för var att man smussade i näsan, det var då vanligt att lägga nuset i munnen, det fanns en tid då man nästan ansåg den lilla tju en annan kategori av folk. Det som så gjorde, rökare, telefonarbetare o.d. ofta på en annan ort, folk som man drog sig undan ifrån, men man lände ändå i ungefär när 1900 talet gick in förjde en förskjutning från nusanad i näsan till mustuggning i näs en munne, som ej kände den varen han var i sällskap med, intet ont avande ofta varen tog upp sin dosa i byrd hade han tju när detta tog ett eller två dygn.

14.
grypp i dörrar & placerade det i minnen. Han tänkte då
"Jag skall nog abstrahera mig för att släppa honom i min dör"
& hans abstrahering för sällskapet gick samtidigt några grader
längre och en gammal spursares inställning till rusttuggarna
och man kunde sig ödet som för varit undantag bland
ortens folk blev borta & man slutade upp att reagera därefter.
Bland gästerna f. ex. var det mycket vanligt med nysnuden
i näsan på 1840-90-talet, ja så vanligt att det endast var en
enkel detalj som inte missade; värdarna lärde sina gäster
bruket. Som exempel kan jag nämna att när min far var
i smickan lärde bjöd hans värdar på "juis" så länge utan
att någon verkade märkas att han en dag sade rent ut: "Men
länge ska jag stå här i bjuda innan de själva skaffar det & bjuda
den igen. För måste de skaffa "där" i i början var det endast
för att bjuda värdar men innan långt var han missad
han med. Så lärde de äldre de yngre i det var nog värdar
ansett som ett manbaktets bevis att bruka tobak i någon form
och som inte det gjorde var nästan ingen riktig brud.

Om kvinnorna ömses åt måste jag tyvärr säga att de
äldre mest stulit av 1800-talet var nästan lika allmoget
men färdiga att bruka att nyma i nästan som män och det
förstaplen mig int av som de nymade ibland och var mera
nyskiga än männen ömsande i matlagning var intimt
förbundet. Religiositet var intet hinder utan de nymade
skedat skeddade av vad inställning de hade, en stor ö
nymade, en annan talade Guds ord ömsade ö de bjödo
även en rina dörrer lögat int. När de ruffa i matade den
hade en vin drsa i handen, öppnade den ideligen ö tog en pin
De nymade kvinnorna tgo för givet att alla deras jäm
likar skulle göra som de ö ansåg det int för något opus
sande den något att skämmas för ö den kvinnan såg
endast förvånad ut som, när hon på 1890-talet bjöd sin
gamla nymor på nym, fick den var "Okej behåll din
nym för di själ, ja vill int ha min näsa till skidetur."
Samliga kvinnor gick T.m. så långt att de int gav någ tid
att öppna en dörr utan hade nymet löst; hjälfrken den

de ideligen strök ner nyppan i tryg sig en pris. De spillde
sinns överallt, på rine betäder o i maten de logade. En mat-
rätt som de haft en känd kunde se ut som den var strödd
med kassel, ovanpå den mjölde de mandskader med flöt det
sinns o i bottnen av kället. Jamns det sinns, allt blev inpytt
o kryddat med sinns o fick odla en ringen mat för de
ovane, jag minns det en fast jag var barn då o jag
minns också min mors ord när vi varit hos släktingen
där kvinnan munnade: "De kan vara de de e när manfolk
sinns o de går till de när de bötter sinns i näsan
men Gud bevar för framtimmer som sinns som ska
dres me moder, de e en riktig tryggelse?"
Det jamns de kvinnor som föregick till bänk att tugga
sinns men det var undantagsfall. Det sades om en gam-
mal blind kvinna att hon bemälet så att sinns att
sades det "hela hennes kropp var full med sinns" o att det var
det som blev hennes död. Det kan även finnas undantags-
fall då kvinnor avrunda sinns men då läggs de den i mun-
nen.

ingen enda jag vet nussar nu i näsan av krinnar att vara.
Den som inte nussade kunde när han var nästapp, fri-
kyld i smyg i kinnor be om eller bli erbjuden en puss av
en nussare för att komma att nysa, det piggade upp den
oronne som ju ofelbart kom att nysa.

När den generation krinnar gick bort som på 1890-80-talet
tunt sig tid att nysa gick också ororden helt tillbaka,
inga yngre krinnar tog vid i nu är det endast undantags-
vis om oron nämns som anständer nuss i då i nuss i en
manfolket har övergått från nussande till tuggande.

18. Den man förarade nuss/örade i hemmet är omnamnt
med 13. Det dogliga beläret kock man i regel i drsa.

Oronne vris av flera finare i enklare slag i av olika ma-
tinal mest böjda men även kammagjorda, de renare av
tio inbolkade, iektargulära i med lock med garind eller
av korn, stil med näve-dras, oval botten i lock det
renare försen med en liten iödelång att dra i.

Vanliga var böjda drsa av näve, näve-dras, med lock

ACC. N:R M. 9942:18.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

att trycka mer i försett med likedan Tapp o. likedan botten.
 Så hade de som enigst näveadoran för rimpel myggare
 dörrar av horn, rektangulära med lock att falla upp o. ner
 på mygga på olika sätt, en tunn skiva av flammigt horn
 eller med en liten sköld för namn av silver eller ny silver.
 Dessa dörrar var av olika storlek i form och så mygga
 nä i Tugg Tobak. Denna färg hade också dörrar från
 1890-talet där materialen var något slagt massa av papp.
 liknande slag men här i holkvatten aratal vid daglig
 användning i en alls liknande värd dagars dörrar. Dessa
 dörrar var gjuslarna (hornadorna mest mörka) o. hade oma-
 ment, i vidorna en ränna i botten i i locket oft på gubben
 med litet katten som bjöd varandra på mus. Den färgen
 också text, det stod: "Tog en pära!" "Tock gott smus!"
 Så fanns det dörrar av silver i olika färger mest rektan-
 gulära med rundade kanter. De hade namn ingravat
 i botten var gäver i ämnen efter ägarens bestämmelse
 Sådana dörrar av silver eller ny silver användes för Tugg Tobak

Li famns det dorre ar mäden ar virst slog med one ri-
dan avsigad o antagen försedd med lock o bestag av
silver eller mysilver (gult i äldre tid) med gerind eller med
den avsigade biten ar mäden infälld i silverkant o
med gerind som lock, noggrant o nog vänt arbete i den
hände o sköne materialer (se sidan i rån 69). En ar de prim-
är som jag bäst kände bland munsarna på 1890 talen o
tills kom dag omkr 1914 hade en dora ar kom ar näverdr
typ som ovan nämnts, armars kade de ofta vauke nä-
verdror eller ibland sådana rektangulära ar svart horn o.
skilde sig i från karlarnas, men karlarna kade aldrig ma-
ret löst på sig som de meri inlöste bland kvinnorna.
19. Tuggtabaker förpackades i rögen pulpet löde o. d. där
den kade sin bestående plats. I flickan kade man den i
regel som ovan nämnts, men många stypade bussen
lös i flickan i fick "tugga" den för här bosa o skief innan
den stypades in igen. Gamla längtidsplogg har ofta en
barm plöck i insidan näst för en flicka, där har bussen

ACC. N:R M. 9942:20.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

när den tröts ut när man gått upp till nattfridsbracket
eller mitt till bord vid begravnings eller brölloren.

okänt selskap för barnning av tugg tobak kännas jag
ej till, man bet, slöt, nög, omed eller skars med sin egen
falkkänne den bit man skulle ha för gången o hade man
elso skars man av bitar för den. Då kunde man ha en
kvinna liggande hos föräldrar.

20. Många var i sin ungdom riktigt rädda övergå till tugg-
ning av tobak när de inte längre vågade vid ishandelen men
det kunde ske på takarna i staden o takarna gjorts kunde
komma i denna situation. Personer med andningsbesvär
tyckte sig känna lättare genom att röka o kunde sig
på äldre dagar därvid just därför, jag känner folk om dessa
slag, men också folk där som riktigt vägrade sig att tyckas
sig misstänksomheten att tänka klart därvid.

Att tugga tobak o att rusa i näsan var nog ungefär
jämnställt både i anseende o beträffande vanligheterna
intill o något över schelshifet, kanske med någon övervikt

ACC. N:R M. 9942:21.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

för rumsandelen. Då används det som nämmt ringlets att
lägga nuset i munnen. Senare har rumsandelen
västas lutt utträngt bruket att nusa i näsan & i mun-
båken har blivit allt mera vanlig för att i alla rums-
de tid make åt sig för egarettvårdande i rökande i
rumsga, det är tidens igenom genom den yngre generationen
övergången kommit till. Tuggandet av tobak har ing
vållit sig tänkligen kommande då det ofta utgör en fortsätt-
ning eller ersättning för andra tobaksbruk som man
är en eller annan anledning behövligt eller väder-
skäl måste överge. Det har om man undantar tugg tobak
varit en hetsgång under loppet av c:a 80 år från rökande
över nusa i näsan, nuset i munnen. Tobaks till rökande.
Gruvkar av tobaksbruk på nyman är ej heller okänt här
men efter vad jag tycker mig förstå har det varit så att
den som brukat tobak mer sakt sänkt sig av denna mest
utgå till användandet då bruket blivit nyman eller
nyman försvagats när man försökt slutat att röka.

ACC. N:R M. 9942: 22.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Det var när jag en visade tendens att många lekare kunde ordinaera en tobak att övergå från rökning till tuggning av tobak, så hände min värfas.

21. 22. 23. När man köpte sin tobak hos handlaren till den stor del man i äldre tid kunde tillfredställa sitt behov med den hemma odlade tobaken vet jag ej där till ligger det för långt tillbaka i tiden, men att denna är annat jämförbart därmed kan man nog gå ut ifrån att den jättegula husmanen i med honom jämförade fick rätta minnen matoäck i några år med vad han hade i köpa under minsta möjliga, hemtanta saknades mest, då man till ulla största delen kunde gå till man själv producerade i anspåket var små, den stämmer på också med det i början citerade rådet, det vittnade ju om att den man kört det är ägde erfarenhet. Borden därmed kunde vi gå med att odla något tobak, man kan betala om stor i man kunde köpa. Stora första odlingar kan det räknas inte varit när då lämplig jord i lämpligt läge endast jorden undertrycks.

ACC. N:R M. 9942:23.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

24. Jag har redan nämnt något om tobakens välgörande egenskaper. Den väggade upp i blanda tankarna i lätta humör. Tyvärr kan nämnas att en tobaksbuss ansågs bra att tugga vid tanden när man hade tandvärk, främst för den som inte använde Tobak. Även för djuren ansågs Tobakslussen bra när dessa var kräcka o slä o hade "mad léa".

25. Under jona världskriget var Tobaksnöden stor o en intressant sak att läsa på den tiden, många människor övergick till rökning då man i nödfall kunde röka ungefär vad som behövdes, tjung o blod av alla slag, var främst kornbärsblad.

26. Den som kunde komma över något för sådant det o ombedde och sina planter efter bästa förmåga, i jorden det minst av alla luktade Tobak rökte man gärna de torrade bladen det var ju ändå Tobak det visste man fast de g. på den bekantning de behövde för att bli rejältare. Det var då man rökaren undrade vad felet var som han fick det i början citerade variet är den gamla om vettningar. Surras är olika slag jama i karelska o jag vill nämna

med att återge ett resonemang jag själv älskade då.
Det fanns ju surrogat för allt mer minskat för Tobak & té
& det gällde att försäkra mig medan det fanns att få som man
vid ett försök funnit användbart (anspråken voro ej så stora)
medan det fanns ranns kunde det tänkas att det nästa
gång blev surrogat för surrogatet.
De kunde det tänkas att när man använt sig mer några
gångar man fann det alldeles omöjligt. Någon hade
försökt mig med ett bra förändrat något som kallades
för "Natura-té" (skulle naturligtvis ha bestått av lingon-
bär jag). De följde en värd i huset en tid därpå: Nå nu
gick det med Natura-téet kunde vi dricka det? "Sant
blev: "Nej dricka det gick inte men det gick ganska
bra att röka."

Fig I

1. Snäckans ovansida = dosans botten

2. Snäckans undersida = dosans ovansida med lock.

3. Liknande men med silverplatta som lock

3. Dosa från sidan

Fig II

Snusdosor från 1890-talet

1. Horn-dosa, locket

a. annat lock

6. Bakre sidan (tween kvinnor) även tobaksdosor av denna typ horn o. metall

2. Snusdosa av korn

6. Gottern (äldre kvinnor)

3. Vanlig näverdosa.

4. Snusdosa av metall.

Fig III

Tobaksschatull

a. Fäneratöpolerat med

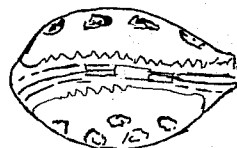
läda med tillbehör, benknappar
inläggningar av ljuslöst trä
trä samt ben i lockets spegel

6. Schatulk av Trä o. gipsmassa
målade i olika färger, svart hat i locket
olika utseende 1880-90-talet.

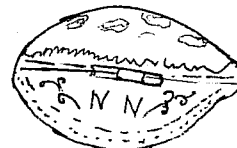
Fig I Snusdosa av snäcka.

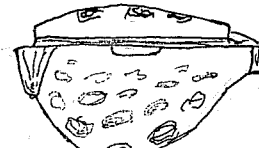
1

2

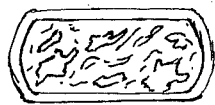

2.6.

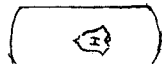

3

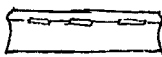
Fig II

1

a

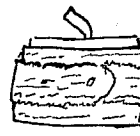
6

2.4

6

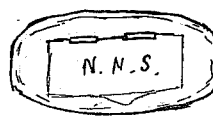
3.2

6

6

4. a

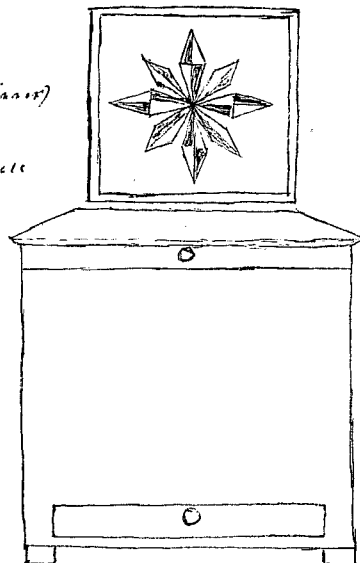

Fig III a

6

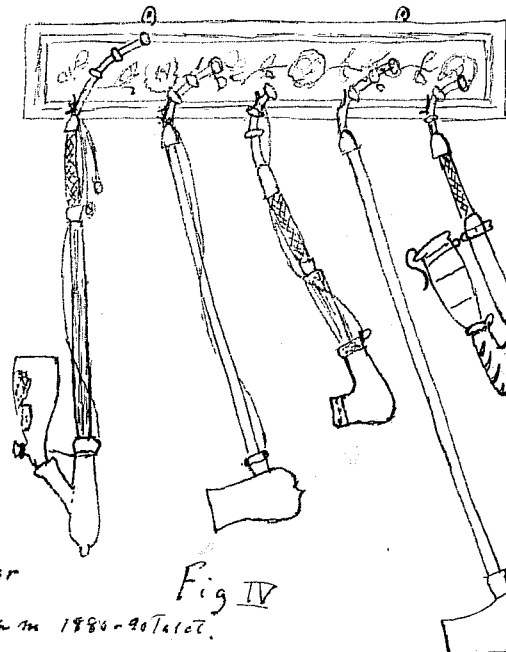

Fig IV. Broderad piphängare med pipor

Korsbyggskademi i mitten 1880-90-talet.

Fig IV

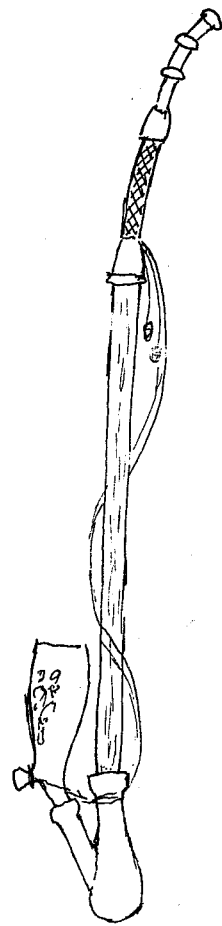

Fig. V

Fig. V. Vanlig Långpipa
med panslinshuvud ö
Träskäft, flera olika
Längden, mycket vanliga
på 1890-talet

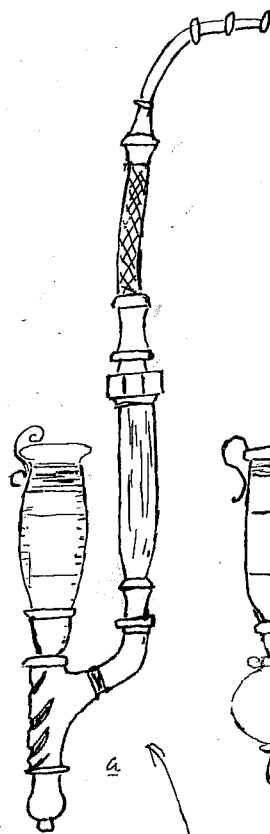

Fig. VI

Fig. VI. Mycket använd gubbpipa
("änrhuvud") Längd, utom botten 32 cm
huvudets längd 10 cm. Lock metall
huvud Trä invändigt klätt med järnbleck
nedre delen av horn, kantskäft av Trä
övre delen av horn, en gölig surrad del.
6. Annan modell av samma 1880-tal.

även denna del
av horn
Löstgbar i delen

Fig. VII

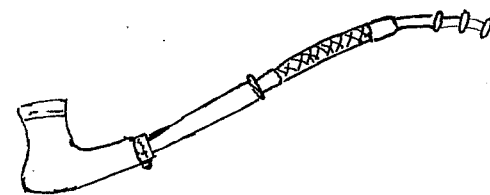

Fig. VIII Sjöskumspipa

Fig. VII Pipa till urtäckad av ortens

Pipsvarare (stökäppa-pipa) helt av Trä
utom botten av horn, huvudet av björk,
invändigt klätt med järnbleck, Polerad
eller lackerad i trätetsljusfärg.
Förekommer i storlek från låg pipor 30 cm
stöddes mot golvet till snuggar 1890-talet.